

KORRALDUS

11. jaanuar 2021 nr 1-17/21/65

Võru maakonnas asuva Roosa turbamaardla registrikande muutmine

Roosa Turvas AS esitas Maa-ametile Roosa turbamaardla maavara osalise ümberhindamise aruande (saabunud 21.12.2020, kirja registreerimise nr 9-3/20/17746-3). Aruanne on koostatud Roosa turbatootmisala mäeeraldise piires 2017. a võetud proovide ja 2020. a teostatud sondeerimise ja topograafilise mõõdistamise andmete põhjal.

Aruande kohaselt oli uuringu eesmärgiks täpsustada Roosa turbatootmisala mäeeraldise vähe- ja hästilagunenud turba jääkvaru kogust. Jääkvaru määramiseks tehti mäeeraldise piires tarbevaru tasemele vastava uuringuvõrguga turbalasundi sondeerimine.

Maavaravaru on arvutatud plokkides (aruandes 1. ja 2. plokk), mis paiknevad Võru maakonnas Rõuge vallas Vana-Roosa külas riigile kuuluval Keskkonnaministeeriumi valitsemisel oleval katastriüksusel Roosa turbatootmisala (tunnus 86501:002:0770), mille volitatud asutus on Maa-amet.

Ümberhindamiseks esitatud varuplokkid hõlmavad Roosa turbamaardla hästilagunenud turba aktiivse tarbevaru 1. ja 3. plokki, vähelagunenud turba aktiivse tarbevaru 2. ja 4. plokki, hästilagunenud turba aktiivse reservvaru 5. plokki ning vähelagunenud turba aktiivse reservvaru 6. plokki, hõlmates kõiki plokkide osaliselt. Aruandes moodustatud plokkid asuvad peaaegu kogu ulatuses kehtiva maavara kaevandamise loa nr VO-007 mäeeraldise Roosa turbatootmisala piires. Plokkide piiride määramisel on arvestatud katastriüksuse piiridega.

Aruandes moodustatud 1. ja 2. plokki lääneosale jääb Punsu oja (keskkonnaregistri kood VEE1157200) ja selle veekaitse- ja kalda piiranguvöönd ning põhjaosale ulatub Tsooru oja (keskkonnaregistri kood VEE1156600) kalda piiranguvöönd. Veeseaduse (edaspidi VeeS) § 120 lõike 1 kohaselt ja looduskaitseaduse (edaspidi LKS) § 37 lõike 4 kohaselt veekaitsevööndis ja kalda piiranguvööndis kaevandamise piirang ei laiene maavara kaevandamise tõttu tekkinud tehisveekogu kaldale, mis asub maardlal, mäeeraldisel või selle teenindusmaal, kuni kaevandatud maa korrastamise kohustuse täidetuks tunnistamiseni maapõueseaduses sätestatud korras.

Kirjaga 1.02.2019 nr 14-6/18/3780-3 on Keskkonnaministeeriumi kantsler pidanud asjakohaseks, et maavara kandeotsuse tegemisel hindab VeeS-s ja LKS-s sätestatud erandite rakendamise võimalust Maa-amet ja Keskkonnaamet peab maavara kaevandamise loa taotluse menetluse käigus kaaluma veekogu veekaitsevööndis ja kalda piiranguvööndis täies ulatuses kaevandamise lubatavust. Samas kirjas on Keskkonnaministeerium palunud Maa-ametil saata vastav teave, sh

koostatud eksperdiarvamused veekogude või veekogu osade kaevandamistekkeliseks veekoguks tunnistamise kohta keskkonnaregistri veekogude nimistu volitatud töötlejale (Keskkonnaagentuurile), säilitamiseks ja avalikustamiseks keskkonnaregistri veekogude nimistus.

Uringuaruande lisas 7 on selgitatud, et Punsaja oja kõnealune lõik on rajatud seoses freesväljakute rajamisega, kus kaevandamist alustati 1971. aastal. Sulemõisa maaparandussüsteemi vesi juhitakse Punsaja ojasse vaadeldavast oja lõigust 2 km allavoolu suubuva kraavi kaudu. Seega ei toimi Roosa turbatootmisala piires ja selle lääneserva vahetus läheduses paiknev Punsaja oja lõik maaparandussüsteemi eesvooluna, vaid juhib ära mäeeraldise kuivendussüsteemi vee.

Aruande lisas 7 on selgitatud, et Tsooru oja algab Roosa turbatootmisala mäeeraldise põhjanurga vahetust lähedusest. Ajalooste kaartide andmeil paiknes Tsooru oja algne lähe praegusest umbes 1,5 km loode pool. 1933. aastaks on kaardile märgitud kaks umbes 0,5 km pikkust paralleelset kraavi praegusest Roosa turbatootmisala mäeeraldisest 0,5 km loode pool paiknevas turbarabas, mis rajati seoses selles piirkonnas toimunud karjääriviisilise turbakaevandamisega. 1970. aastaks on kirdepoolset kraavi pikendatud nii Tsooru oja suunas loodesse kui rajatava Roosa turbatootmisala suunas kagusse. Kagusuunalise pikenduse eesmärgiks oli aruande lisa kohaselt Roosa soo põhjaosa täiendav kuivendamine, sest rajatud oli ka tootmisala piirdekraav.

Punsaja oja osa, mis asub ümberhinnatavatel plokkidel ning Tsooru oja, mis algab ümberhinnatavate plokkide läheduses, asuvad keskkonnaregistri maardlate nimistu registrikaardi nr 0157 kehtiva kande kohaselt Roosa turbamaardlal. Jääkvaru ümberhindamine toimub Roosa turbatootmisala mäeeraldise piires, mis ei ole korrastatuks tunnistatud. Uringuaruande lisa 7 on lisatud käesolevale korraldusele.

Eeltoodust tulenevalt vastavad Punsaja oja osa, mis asub ümberhinnatavatel plokkidel ning Tsooru oja osa, mis algab ümberhinnatavate plokkide läheduses, VeeS-s ja LKS-s sätestatud erandi kohaldamiseks vajalikele tingimustele, st asuvad maardla alal, on kaevandamistekkelised ja ala ei ole tunnistatud korrastatuks, mistõttu on veekogude veekaitsevööndis ja kalda piiranguvööndis põhjendatud ja lubatud rakendada VeeS § 120 lõike 1 ja LKS § 37 lõikes 4 sätestatud erandeid kaevandamise suhtes.

Geoloogiline uuring on läbi viidud lähtudes 17.12.2018 vastu võetud keskkonnaministri määruse nr 52 „Üldgeoloogilise uurimistöö ning maavara geoloogilise uuringu kord ja nõuded ning nõuded fosforiidi, metallitoorme, põlevkivi, aluskorra ehituskivi, järvelubja, järvemuda, meremuda, kruusa, liiva, lubjakivi, dolokivi, savi ja turba omaduste kohta maavarana arvelevõtmiseks“ (edaspidi Korra) nõuetest. Uuritud maavara vastas vähe- ja hästilagunenud turba kasutusala määramise nõuetele.

Maa-amet keskkonnaregistri maardlate nimistu volitatud töötlejana on aruande läbi vaadanud ning nõustub muutma aruande alusel keskkonnaregistri kannet.

Keskkonnaregistri seaduse § 4 lõike 2, Vabariigi Valitsuse 27.05.2003 korralduse nr 333 „Keskkonnaregistri volitatud töötleja määramine“ punktide 2 ja 3, keskkonnaministri 13.01.2005 määruse nr 2 „Keskkonnaregistri pidamise täpsustatud kord“ § 30, maapõueseaduse § 21 lõigete 1 ja 2, § 23 lõigete 2, 6 ja 7 ning § 42 lõike 3 punkti 7, Korra § 45 lõike 2 ning keskkonnaministri 02.05.2016 määruse nr 7 „Maa-ameti põhimäärus“ § 6 lõike 2 punkti 18 alusel:

1. Otsustan muuta OÜ Inseneribüroo STEIGER poolt koostatud aruande „Roosa turbamaardla Roosa turbatootmisala jääkvaru uuringu aruanne alusel seisuga 16.07.2020 keskkonnaregistri maardlate nimistus Roosa turbamaardla registrikannet ja kinnitada aruandes esitatud piirides varu järgmiselt:
 - 1.1 hästilagunenud turba aktiivne tarbevaru pindalal 218,24 ha – 510 tuh t (1. plokk),
 - 1.2 vähelagunenud turba aktiivne tarbevaru pindalal 204,87 ha – 348 tuh t (2. plokk).

2. Viia registrisse (registrikaarti nr 0157) kande muudatus sisse vastavalt käesoleva korralduse punktile 1.

3. Korraldus teha teatavaks Roosa Turvas AS-le, Inseneribüroo STEIGER OÜ-le, Keskkonnaametile, Rõuge vallavalitsusele, Keskkonnaagentuurile.

Korralduse peale on võimalik esitada vaie Maa-ametile haldusmenetluse seaduses sätestatud tähtajal, tingimustel ja korras või kaebus halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud tähtajal, tingimustel ja korras.

(allkirjastatud digitaalselt)
Tambet Tiits
peadirektor

Lisa: Aruande lisa 7 Punsaj ja Tsooru ojad.pdf